

**СИНДИКАТ РАДНИКА У ПРОСВЕТИ
СРБИЈЕ**

СРП С

БЕОГРАД, Дечанска 14/5; тел/факс: 011/3236-259, 025/420-093

E-mail: sob@beograd.com, sindiso@sbb.rs

*„Овај штрајк није борба за
побољшање положаја запослених“**

(* Вељко Мијаиловић председник Полицијског синдиката)

ОГОЉЕНА БОРБА ЗА (ТУЂЕ) ЧЛАНОВЕ

Сад нећемо ни оно што хоћемо

Већина просветних радника ушла је у штрајк незадовољна све лошијим: материјалним положајем, условима рада, све мањим издвајањем за „делатност од посебног друштвеног интереса“, све мањом сигурношћу радног места,... ценећи да су захтеви (бар наизглед) удружених синдиката реални и да иза њих стоји воља да се се до тих захтева дође макар и штрајком.

Нажалост, синдикално јединство је нарушено и пре него је склопљено – један од четири синдиката је „истрчао пред руду“ и четири дана пре осталих кренуо у штрајк како би време до заједничке акције искористио искључиво за промоцију тог синдиката. Потом су лидери друга два синдиката, након што су кренули сваки својим путем, ипак дошли до тога да се са првоборцима заједнички појављују у јавности и издају заједничка саопштења. То су „широке просветне масе“ примиле позитивно и то је довело до тога да штрајк добро крене. Чак је и четврти синдикат, додуше невољно, приступио овом необичном савезу и ушао у штрајк на начин како је најавио, скрећењем часова на **30** минута.

Да је синдикална дисциплина чланства слаба потврдило се и у чињеници да је (свега) трећина штрајкача (мање од **500** школа) ушла у објављену обуставу рада, при чему штрајка у неким срединама попут Београда готово да и није било, док су остали (око **1000** школа) штрајковали „под ручном“, скраћењем часова у тзв. законском штрајку. Ипак, не би се могла дати оцена да се власт није забринула, пошто су кренули преговори. Нажалост, ништа и није нуђено све до момента кад је на једвите јаде „државна ризничарка“ из себе истиснула изјаву о четири милијарде динара, за које је министар школски рекао да су само „пројекција“, а премијер да је то „понуда које није било и коју су синдикати одбили“. На преговорима у пуном саставу (сви синдикати, обоје министара и премијер „брадом и главом“ све са сарадницима) министарка финансија је изјавила да помињана цифра није понуда, већ да је то „прогноза“, на што је потписник ових редова констатовао да је тај дан до подне њен специјални саветник са синдикалцима, представницима министарства просвете и миритељем Агенције за мирно решавање радних спорова време трошио да би објаснио да половина те „прогнозе“ иде на ванредене повишице, а друга половина на јубиларне награде и отпремнине, као и да та сума са собом „вуче“ вишеструко веће износе за друге јавне делатнике и пензионере, што се касније показало као апсолутно тачно (у договорених сса **10** милијарди динара: за просветаре је издвојено **3,63**, за друге јавне службе (са буџетског финансирања) **2**, а за пензионере **5,8** милијарди динара).

Што се тиче просветара, они су том приликом добили домаћи задатак да до критичног петка доставе своје рачунице својих захтева, што су они и учинили тражећи (поред три повишице уређене Законом о буџету) две ванредне повишице од по 5%, а зашта је требало да Влада додатно „одреши кесу“. У очекивању послеподневних преговора, који ће се догодити касно увече, тада још увек заједнички Штрајкачки одбор доноси одлуку да прихвати препоруку миритеља и позив омбудсмана да промени модалитет штрајка и настави протест (од понедељка) скраћењем часова на пола сата. У прилог оваквој одлуци била је и чињеница да се штрајк почео, сам од себе, урушавати и да није било реално очекивати да ће у обуставу улазити нове школе, већ да ће такав протест напустити и оне школе које су биле у обустави.

Кључни преговори одржани су у петак увече и они су резултирали потписивањем Протокола од стране два синдиката, а представник трећег, иако је сво време био присутан, па чак био присутан и на конференцији за штампу, изнео је у јавност податак да је напустио преговоре. Иако је био у обавези да присуствује и иако је знао да ће бити преговора, представник четвртог синдикат није ни дошао на преговоре, нити је послао замену, у добро познатом маниру овог синдиката да никад ништа и не потписује, како би оне друге могао нападати за наводну издају (заједничких) интереса. При томе се намерно прећуткује да је Протокол једина гаранција да буду исплаћене јубиларне награде за протекле две године (за 2009. годину прети застара овог права), да буду исплаћене оппремнине (већ је кренула исплата), да ће запослени са последњом повишицом добити плате веће за најмање око 14% и да ће се још преговарати о евентуалним повишицама, као и да је Протокол гаранција да према штрајкачима неће бити никаквих санкција.

Након бурног викенда у коме су сви синдикати наводно држали седнице главних/републичких одбора, ситуација је враћена на почетак, формиран су нови/стари захтеви – тражи се повишица од 20% (кумулятивно), а додати су нови захтеви који се и не могу одмах решити – измена „Кривног закона“ и измена ПКУ, те се стога, као и из изјава челника два синдиката који тачно знају шта раде и трећег који је нешто потписао, па као повукао, у стилу да од данашњих преговора ништа ни не очекују, али да ће штрајковати до краја наставне године, види да њима и није до тога да се постигне споразум, већ да им је штрајк циљ који им треба као аргуменат како би синдикатима потписницима (пре)отимали чланство. Да им намере нису чисте види се и из тога што они хаметике јуришају и на четврти синдикат, али и на чланство синдиката са којим су у наводној каоалицији, не водећи рачуна о томе да тиме наносе штету свим синдикатима, а на крају и свом синдикату, јер се са правом поставља питање зашто би неко и био члан синдиката који расположиве ресурсе троше на међусобна разрачунавања, а не на борбу против полодавца.

Међутим, да нису у томе синдикати просветара никаква изнимка види се и из различитих индустријских акција синдиката других јавних посленика: полиције, здравства, културе, социјалне заштите (биће извесно и других) који су се такође „побунили“ и који такође траже и повишице и јубиларне награде иако је свима јасно да је то „куцање на отворена врата“ и да ће се и њима удовољити – наравно у оквиру оне 2,2 милијарде са почетка текста и раста буџетских прихода. Да би ти синдикати изгледали храбрији и, у очима својих чланова, бољи од других, неки су излицитирали повишице и до 40%, заборављајући при томе да су и синдикати просветара на почетку кренули са много реалнијим проценама и мањим процентима, а на крају сами себи „забили аутогол“ дижући лимите захтева до границе коју и није могуће

достигнути. При томе ни СрпС није био изнимка – Председништво је донело излазну стратегију/доњи праг од **12%**, односно **13%**, али је под притиском првенствено оних који сада ништа не прихватају пристало да лествицу подигне чак до **26,8%**. Подсећамо и да је најчешће помињан проценат од **24,5%**, што такође не говори у прилог објективном сагледавању буџетских могућности и онога што се зове реалност, тим пре што су плате у јавном сектору и пензије везане и тако, нпр. **4** милијарде за просвету „гурају“ укупан износ на чак **30** милијарди динара, што уз већ прихваћен буџетски дефицит од око **120** милијарди води ка резултату да уместо да добијемо оно што је највише могуће, не добијемо ништа.

Онима који су побегли „са мегдана“ то не смета јер су нашли кривца у онима који су тражили решење и били за компромис, тако да смо дошли до парадоксалне ситуације да синдикат који је тражио најмање (**10% СОС**) и добио од тога више (**14%**) постаје губитник јер за ничим изазване и нагло пробуђене апетите сад нити један проценат није довољан. У сваком случају ова недеља је недеља расплета па ће се и видети ко је био у праву - да ли је то Нови синдикат здравства који тражи повишице од **30%**, Синдикат здравства „Независност“ који тражи **20%** или Синдикат здравства који тражи **14%** (дакле оно што су им изгuralи просветари) или је то највећи синдикат полицијских службеника - Полицијски синдикат чији је шеф изнео за конкуренцију из Независног синдиката констатацију из наднасловоа,... али је сасвим сигурно да то није Независни синдикат полиције који је тражио фамозних **40%**, а синоћ је њихов лидер изјавио да су „близу тога да штрајк замрзну“. Наравно да Вам не требамо преводити ову кованицу која у себи садржи пораз.

Што се тиче нас можемо сада да за све њих навијамо јер због Закона о буџету сваки проценат који ови синдикати избоксују изнад **14%** значиће да ће и просветари имати дебље коверте, у шта се не треба посебно надати јер је супервизор (читај ММФ) пристигао у земљу чуда и апсурда и „социјално одговорну владу“ Србије опет опомиње да буде одговорна и да не гура земљу у банкрот. Ми старији сећамо се и **1993.** кад смо сви били милијардери и **1996.** и времена и кад су нам плате у само једној години касиле невероватних **1.580** дана. Било, не поновило се!

И на крају, порука колегама који мисле да је могло више и боље – преспавајте, јутро је паметније од вечери, а бољи је врабац у руци него голуб на грани. У сваком случају време је најбољи судија и оно ће показати ко је био у праву, а ко не, и ко је прорезимски, а ко издајник. Обично се ти крију међу онима који су у оваквим ситуацијама најгласнији, па Вас стога нећу подсећати да су и ПКУ и Закон о основама система... њихова чеда којих су се одрекли и да због њиховог залагања за овакав Закон многи од Вас сада немају плаћене преко нормне часове, а да су „идајници“ изгuralи и минималац за наше (и њихове) чланове, као уосталом раније и трошкове превоза, стучног усавшавања и јубиларне награде пре него што су замрзнуте...

Уосталом, није претерано паметно напуштати синдикат сада кад нам је на врату рационализација мреже школа и наравно рационализација броја извршилаца, а лажних месија и пророка увек је било и биће.

Београд, **14.02.2011.**год.

проф. Хаци Здравко М. Ковач,
ген. секретар СрпС

